

3. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів: затверджений рішенням Ради адвокатів України від 21 вересня 2019 року № 111. URL: [https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2019-09-21-poryadki-111\\_5db2d7f00ffe2.pdf](https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2019-09-21-poryadki-111_5db2d7f00ffe2.pdf)

**Науковий керівник:** кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент **Храпенко Олена Олегівна**

**Цвєткова У.Ф.**

*студентка 1-го курсу магістратури факультету адвокатури  
Національного університету «Одеська юридична академія»*

## **ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ**

Під час відправлення правосуддя у кримінальному провадженні адвокати відіграють дуже важливу роль, оскільки їхня діяльність пов'язана зі здійсненням захисту сторони процесу, а тому доцільно звернути увагу на питання, яке стосується захисту прав адвоката під час здійснення ним адвокатської діяльності у кримінальному провадженні.

Конституція України, Закон України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність” та інші нормативно-правові акти чітко закріплюють гарантії адвокатської діяльності, які повністю відповідають міжнародним приписам та стандартам, але попри це відбувається тотальне порушення приписів законодавства, у питанні процесуальних гарантій діяльності адвокатів під час здійснення ними своєї професійної діяльності з боку органів влади. Тут постає питання: як відбувається захист прав адвокатів під час здійснення ними адвокатської діяльності?

Протягом останніх п'яти років під час представництва інтересів свого клієнта відбулося масове порушення гарантій діяльності адвокатів. Дуже часто адвокатів ототожнюють з його клієнтом і його злочином. Крім того, зростає кількість незаконного втручання та тиску на адвокатів як з боку правоохоронних органів, так і суду, починаючи перешкоджанням законній діяльності адвоката і закінчуючи фізичним насильством та навіть вбивством. Так, під час проведення досліджень НААУ було встановлено, що проти адвокатів, в період з 2015 року по 2020 рік, сталося близько 2500 злочинів: 9 вбивств адвокатів, 6 замахів на вбивство, 114 кримінальних переслідувань, 41 випадок застосування фізичного насилля, 983 обшуки, проведення

негласних слідчих розшукових дій нараховувало 16 випадків, втручання і перешкоджання законній діяльності адвокатів – 1378 випадків. [1, с. 4-5]

Так, здійснюючи захист клієнта у кримінальному провадженні, порушується принцип адвокатської таємниці, коли в адвоката, під час відвідування клієнта в колонії або в слідчому ізоляторі, працівники цих установ не лише проводять огляд речей адвоката, а й перевіряють, які саме документи має адвоката і їх зміст, тобто це являється прямим порушенням адвокатської таємниці. Часто, під час “конфіденційної” розмови адвоката з клієнтом немає гарантії, що їх не прослуховують за допомогою спеціальних пристроїв. [1, с. 32-33; 4]

Ще одним не менш важливим порушенням гарантій адвокатської діяльності є проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій. За даними звіту НААУ за 2019 рік у 58 % ухвал, відповідно до яких було проведено обшук, навіть не містили посилання до ст. 22 Закону України «Про адвокатуру й адвокатську діяльність», 20% обшуків проводилися без постановлення ухвал, а у 20 постановлених ухвал лише формально було згадано про гарантії діяльності адвокатів в Україні. Варто зазначити, що в більшості випадків працівники правоохоронних органів звертаються з клопотанням до суду про проведення негласних слідчих дій, не повідомляючи інформацію, щодо кого буде здійснено ці заходи. [1, с. 32-33; 2, с. 4-5]

Національна асоціація адвокатів України вживали всіх необхідних заходів аби сприяти припиненню порушення прав адвокатів та гарантій їхньої діяльності, було чимало дискусій, пов'язаних із цим питанням, готується концепція щодо удосконалення законодавства, що стосуватиметься гарантій адвокатської діяльності та зауваження до Рекомендацій, що були створені на основі аналізу проекту реформування, були представлені експертом Ради Європи – Джонатаном Голдсмітом.

Для того аби адвокатура в Україні могла нормально функціонувати й гарантії адвокатської діяльності були повною мірою дотримані, необхідно вдосконалити систему запобігання вчиненню правопорушень щодо адвокатів, шляхом вжиття заходів для забезпечення високого рівня дотримання законодавства з боку тих осіб, які порушують професійні права адвокатів. Це може бути здійснено шляхом застосування адміністративних або внутрішніх дисциплінарних заходів органами та установами, де працюють порушники закону. Крім того, пропонується запровадження системи відстеження та реагування на порушення гарантій адвокатської діяльності. Така система має бути створена на всеукраїнському рівні, мати ефективні механізми впливу, та можливість здійснення моніторингу та оцінювання дієвості здійснюваного захисту. [3, с. 174]

Заступник Голови Комітету захисту прав адвокатів стверджує що необхідно звертатись до міжнародних організацій з вимогою про

запровадження інституту адвокатури у систему правосуддя, і тим самим забезпечить дотримання принципу адвокатської таємниці під час здійснення адвокатської діяльності. [5]

Що стосується проведення незаконних розшукових дій щодо адвокатів, то пропонується закріпити у КПК, що докази, що були отримані з порушенням гарантій адвокатської діяльності є недопустимими у кримінального провадження, і тоді судді під час звершення правосуддя не будуть приймати необ'єктивні рішення.

### **Список використаної літератури:**

1. Звіт про порушення прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності в Україні. Національна асоціація адвокатів України. 2018. С. 44.
2. Вісник Національної асоціації адвокатів України. // Національна асоціація адвокатів України. 2020. №1-2 (60). С. 97.
3. Меліхова Ю. О. Проблемні питання та шляхи реформування систем адвокатури в Україні. Наше право. 2017. №2. С. 170-176.
4. Гарантії адвокатської діяльності в Україні у світлі стандартів Ради Європи, текстова трансляція. Судово-юридична газета. 2020. URL: <https://sud.ua/ru/news/publication/160070-garantiyi-advokatskoyi-diyalnosti-v-ukrayini-u-svitli-standartiv-radi-yevropi-tekstova>.
5. Комітети НААУ дадуть правову оцінку кожному випадку порушення прав адвокатів. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури Київської області. 2020. URL: <http://kdkako.com.ua/komitety-naau-dotrymuyut%CA%B9sya-pravovyykh-vidhukiv-pro-rizni-pravdyvi-advokaty/>.

**Науковий керівник:** кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент **Свида Олексій Георгійович**

**Черевко М.Д.**

студент 1-го курсу магістратури факультету цивільної та господарської юстиції Національного університету «Одеська юридична академія

## **ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАХИСНИКА ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ**

Як зазначено в ст. 59 Конституції України кожен має право на безкоштовну правничу допомогу[1] та зі змісту ст. 52 Кримінального процесуального кодексу ми можемо зрозуміти, що право на захист від